

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.250

Letna naročnina L. 2.500

Letna inozemstvo L. 3.500

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXI. - Štev. 23 (1053)

Gorica - četrtek, 5. junija 1969 - Trst

Posamezna številka L. 50

VERNIKI IN SPREMEMBE V CERKVI

Cas zaprtosti je mimo. Duhovnik, posebno mlad duhovnik, ki ne zna biti med ljudmi, ki misli, da ga morajo ljudje iskati v župnišču, si spodrezava možnost, da bi ob problemih, ki nastajajo, rekel pametno besedo takrat, ko je mogoče še kaj storiti. Mnogo je včasih zamujenega zavoljo napačne zaprtosti, zavoljo odmičkanja stvaram, ki bi jih bilo treba takoj prenesti, kaj imajo v sebi dobera in kaj slabega. Duhovniška izolacija je danes težak problem in morali jo bodo rešili duhovniki sami. Toda gotovo je, da je v današnjem času in ob današnjih razmerah nemogoča.

POTRBEBA DIAKONSKE SLUŽBE

Ob tej misli zadenem na tisto misel, ki jo je zadnji ekumenski koncil odprl in se na nekaterih krajih sveta tudi že izvaja. Osebo mislim, da je ta zamisel ena tistih, ki zna Cerkev odpreti široke možnosti, namreč ustanovitve diakonske službe, ko bi diakoni ostali diakoni in smeli biti poročeni, če so že poročeni. Smeli bi biti taki, ki bi diakonsko službo opravljali kot delno in taki, ki bi bili polno zaposleni.

Diakoni so bili že v prvi Cerкви, recimo sv. Stefan. Posebna njih skrb je bila za ubožce. Diakon je ostal sv. Francišek Asiški. Iz ponižnosti ni hotel biti duhovnik. Mislim, da bi mogli postati posebno delni diakoni pravi blagoslov za Cerkev. Zakaj? Ti diakoni bi ostali na svojih službenih mestih po pisarnah, po tovarnah, kjerkoli so pač bili. In prav v tem vidiku vidim osebo njih veliko ceniti. Ti ljudje bi živeli res sredi življenja, videli bi ga od najlepše in tudi od najbolj odurne strani, imeli bi iste skrbi kakor navadni ljudje, življenje bi jih bilo prav kakor nas.

V tem času je to tako velika cena, tolikšna zlata vrednost, da se čudim, da je do vpeljevanja te službe prišlo do zdaj le v nekaterih pokrajinah. Imajo jih v krajih Južne Amerike, po Avstraliji, tudi po Evropi tu in tam. Sv. Sedež je izdal glede tega diakonata poseben dokument, ki je datiran z 18. junijem 1967 — »Sacrum diaconatus ordinem«.

Mislim, da si nihče ne more zamisliti lepše povezave med duhovništvom in laištvom, kakor bi bili diakoni. S pridigami, ki bi jih v resnici lahko zajemali iz srede življenja, v katerem bi vsak dan živeli, bi mogli odpreti marsikako srce, ki bi našlo pot do duhovniške spovednice. Kakor sem že rekel, čas za zaprtost je mimo, nihče od cerkvenih služabnikov si je ne more več privoščiti, če noče Cerкви škodovati. Cerkvu potrebuje veliko ribičev, da vržejo mreže. Čas strašno naglo zori in žetev ne čaka. Če ne bomo želi mi, jo bodo želi drugi, tisti, ki bodo znali priti ljudem blizu s sladkimi in marsikdaj lažnimi besedami.

LITURGIČNE SPREMEMBE V CERKVI

Druga stvar, ki razburja marsikakega katoliškega laika, so liturgične spremembe v Cerкви. Stoletja dolgo je bil v liturgiji, zlasti pri daritvi svete maše v rabi samo latinski jezik. Res je po eni strani, kar so zagovorniki latinščine kar naprej ponavljali: z latinščino je bila maša povsod enaka, enotnost Cerkvu je bila tako zunanje vidna.

Toda pogledjmo bliže: prva sveta maša pri zadnji večerji je bila v aramejščini, ki jo je govoril Jezus in apostoli. In če gremo dalje: mar niso apostoli na binokstni praznik govorili tako, da so jih ljudje iz različnih krajev vsak v svojem jeziku razumeli? Bogastvo obredov, skrivnosti zakramentov so pred nami v naše posvečenje in zato, da jim pridemo čim bliže. Zakaj naj bi jih zapiral jezik, ki je mrtev, ki je samo še v knjigah? Spreminjanja in zbuorečega življenja ne moremo utesnjevati v nekaj mrtvega samo zavoljo tega, ker je to mrtvo svečano in staro. Cerkev je ziva množica in obnem prostor, kjer morata pravičnost in ljubezen biti na najvišjem svečniku. Je pravično, zapirati lepoto in bogastvo obre-

dov ljudem, ki govore samo svoj jezik? Je to ljubezen, če lahko moliš v svojem jeziku iz mašne knjžice, opravljaš zasebno svoje molitve v svojem jeziku, ne mogel bi pa sodelovati z duhovnikom v svojem jeziku pri najbolj sveti daritvi?

Ekumenski koncil je moral priti, ker je bil čas tudi v Cerкви dozorel, ker je bilo veliko zunanega v njej tako okostenelega, da ni smelo več biti. Časi zunanega bleška so minili, Cerkev se ga je morala znebiti, zakaj veliki socialni premiki, vzemimo samo komunizem, so ji grozili vzeti vernike. Bilo je nujno najti vsa pota do ljudi, vsa pota, da se jim približa in s tega stališča moramo vse spremembe gledati.

Mnogo je bilo godrnjanja posebno med starejšimi ljudmi. Zdelo se jim je, da je maša drugačna, da je komaj še prava. Čudno je, kako se človek navadi neklih osebnih molitev v ta in oni namen, za to in ono osebo, za to in ono potrebo. Tako navadi, da jih čez leta opravlja po istem redu, da jih molitve tehnično tako popolno, da se je treba čuditi. Kar je narobe pri tem, je to, da zginja duh molitve, bolj smo navezani na obrazec molitve kakor na vsebino. Tukaj je treba iskati glavni vzrok godrnjanja. Nekaterim se je zdelo, da so jim liturgične spremembe zmedle štrane, jim vzele pri maši čas, ki so ga porabili vselej za tisto kopico očenašev. Zdej molimo skupaj z duhovnikom, pa se nekaterim zdi, da nimajo pri tem časa, da bi Bogu naročili: ta očenaš je za tega, ta za onega, ta molitvica za to potrebo in ona za drugo. Kakor da bi Bog ne vedel, kaj je v našem srcu in kakšne so naše prošnje.

Zavedajmo se, da so vse liturgične spremembe vračanje k staremu, k tistemu preprostemu, kar je bistvo vere. Vera ni komplicirana zadeva, tudi ni zunanji blesk, ne matematična formula — vera je življenje z Bogom in pot do večnosti. Kdor od katoliških laikov po vseh mogočih časopisih lovi novice o škandalu tega in onega duhovnika, o uporu tega in onega teologa, kako so se izrekli semeniščniki o celibatu itd., je daleč od tistega, kar naj bi sveta vera za vsakega osebno bila: iskanje Boga tudi v preizkušnjah, ki jih danes Cerkev doživlja. Nobena stvar, niti človek, se ne rodi brez trpljenja.

Naloga katoliškega laika v tem času je: stati s Cerkvijo, stati z duhovništvom, če imamo kaj kritizirati, kritizirajmo dostojno, spoštljivo.

Naj vas spomnim na sv. Franciška Asiškega. Težke razmere so bile tedaj v Cerкви in papež je imel sanje, kako preprost, svet berač z ramo podpira Cerkev, da se ne zruši.

Danes je podoben čas. Če bodo katoliški laiki dali svoja ramena kakor nekoč sv. Francišek Asiški, bo Cerkev pred svetom svetlejša in lepša kot kdajkoli.

KAREL MAUSER, ZDA

Prvi del francoskih volitev

Predvolilna ugibanja, kdo bo prvi na predsedniških volitvah v Franciji in kdo drugi, so se sicer uresničila glede predsedniških kandidatov, ne pa glede odstotkov glasov, ki so jih leti prejeli. Tako je golistični kandidat Georges Pompidou prejel precej več glasov (44,46%) namesto pričakovanih 41%, sedanji začasni predsednik Alain Poher pa dosti manj: 23,31% namesto napovedanih 31%. Skoro bi ga bil prekosil komunist Duolos z 21,08 odstotki in s 4.811.037 glasovi. Toliko glasov niso komunisti prejeli že od predsedniških volitev v novembru 1946.

Ker ni nihče od sedmih tekmecev dosegel nad 50% glasov, se bosta po določenih sedaj veljavne francoske ustave spoprijela v nedeljo, 15. t.m. prva dva najboljša stoječa kandidata, Pompidou in Poher. Pompidou bi se raje spoprijel s komunistom Duolosom, saj bi v takem primeru glasovali zanj poleg golistov tudi člani sredinskih in desničarskih strank. Tako

Bitka za nerazvezljivost zakona v Italiji

Ko je demokrščanski prvak profesor Mariano Rumor sestavljal sedanjo vlado leve sredine, je bilo sklenjeno, da vlada ne bo sprejela v svoj program razveze zakona, pač pa bo vsaka vladnih strank zavzela svoje stališče, če se bo vprašanje pojavilo v parlamentu. Z drugo besedo: o razporoki v Italiji naj odloči parlament in ne vlada. In ta trenutek je te dni prišel, čeprav nepričakovano in proti volji demokrščanske skupine.

DVE GLASOVANJE V PARLAMENTU

Postopek za pretres načrta zakona o »mali razporoki« poslancev Fortuna-Baslini je sprožil v sredo 28. maja v rimskem parlamentu načelnik komunistične skupine poslanec Ingrao. Dejal je, da zasluži razpravljanje o Fortunovem predlogu prednost pred drugimi osnovni zakonov, češ da gre za osnovni problem italijanske družbe. Njegovemu predlogu se je uprl načelnik demokristjanov v parlamentu Andreotti, ki je poudaril, da čaka poslance vrsta zakonskih

osnutkov, ki so daleč bolj nujni kot pa Fortunov predlog. V tem stališču sta ga podprla tudi predstavnik monarhistov in misinov. Sledilo je glasovanje, ki je pokazalo, da ima divorcistični blok za seboj krepko večino. Za Ingrao predlog so namreč glasovali komunisti, socialisti vseh odtenkov, republikanci in liberalci.

»L'Osservatore Romano« je v zvezi s tem glasovanjem zapisal, da so v preteklih dneh liberalci bili plat zvona, češ da se pripravljajo pod okriljem Vatikana »konciljska republika«, t.j. dveh na dogmah stoječih strank, demokrščanske in komunistične in da je zato v Italiji v nevarnosti obstoj svobode. Sedaj pa so se isti liberalci, ti samozvani varuhi svobode, povezali s komunisti, samo da dajo duška svojem laicismu in ponižajo Cerkev.

29. maja se je nato pričela v rimskem parlamentu razprava o Fortunovem predlogu. Demokrščanski zastopnik Cervone je najprej skušal dokazati, da je osnutek o »mali razporoki« v nasprotju z itali-

jansko ustavo, ki vključuje Lateranske pakte, v katerih je rečeno, da je zakon nerazvezljiv; ustavne določbe pa navaden zakon sprejet v parlamentu, ne more razveljaviti. Tudi je Fortunov predlog v opreki s členom 2 italijanske ustave, ki pravi: »Republika priznava pravice družine kot naravne družbe, zgrajene na zakonu.« Zato je edino pravilno — je dejal Cervone, da se da vprašanje pred obravnavanjem v parlamentu v pretres ljudstvu, ki se naj v referendumu izjasni, ali je za to, da se o zadevi v parlamentu razpravlja ali ne.

Toda ko je prišlo do glasovanja, ali je Fortunov predlog protiustaven, je laicistični blok znova kompaktno glasoval v prid svojega stališča in zavrnil demokrščansko zahtevo.

ODMEVI NA GLASOVANJE

Prvi se je oglasil demokrščanski poslanec Gonella in poslal odprto pismo na tajnika stranke Piccolija. V njem obžaluje, da je vlada s 15 demokrščanskimi ministri in 30 državnimi podtajniki iz demokrščanskih vrst sramotno molčala, ko je šlo s sprejetjem Fortunovega predloga za očividno kršitev Lateranskih paktov. Predsednik vlade je na to resno obdolžitev takoj reagiral in naročil Piccoliju, naj še v tem tednu skliče demokrščansko vodstvo, da zavzame jasno in nedvoumno stališče.

Tudi list »L'Avvenire«, ki izhaja v Milanu in je glasilo italijanskih katoličanov, se toži, da demokrščanski člani vlade niso vztrajali na obvezi, ki jo je tudi Nenni sprejel, ko so vlado sestavljali, da bo namreč referendum o razporoki pred razpravo v parlamentu. »Poštepan je bil na ta način — piše list — neki dogovor, ne da bi se oglasil kdo iz vladnih vrst, da je treba namreč sprejete obveznosti vedno in povsod spoštovati.«

Zelo odločno je tudi nastopil načelnik demokrščanske skupine v parlamentu, Andreotti. Vsem poslancem, ki jim načeljuje, je poslal pismo, v katerem jim naroča, da v dnevih, ko bo šlo za debato o predlogu Fortuna-Baslini, ne smejo biti odsotni iz Rima in se morajo vsak dan javiti na demokrščanskem vodstvu. Kdor bi tega ne storil, se bo njegovo ime javilo v dnevnikih, »kajti odgovornost naše skupine v sedanjih trenutkih — pravi Andreotti — je prevelika, da bi smeli umanjati. Bili smo izvoljeni predvsem zato, da branimo in izvajamo svoj ideološki program; le tako bodo pristaši razporoke uvideli, da imamo lastne ideale in da nismo pripravljani pasivno sprejeti kakršno koli pobudo, ki ni v skladu z našim pričanjem.«

Tudi znani general De Lorenzo, izvoljen na monarhistični listi, je odločno zavrnil težnjo laicistov po uvedbi razporoke. »Ogromna večina bivalstva — je rekel — zlasti pa žená, je proti razporoki. Od nje bi imeli korist le moški, ne pa ženske. Fortunov predlog hoče dati zakonu le pečat spolnosti, kar pa je tuje italijanski miselnosti. Res obstajajo razbite družine, bele vdove, nezakonski otroci. Toda razporoka teh problemov ne bo rešila.«

Razprava o osnutku razporoke se bo v rimskem parlamentu nadaljevala v ponedeljek, 9. junija.

ŽRTVE PETROLEJA

O Biafri smo že večkrat pisali. Tam divja vojna, ki ji ni videti konca. Pleme Ibo se bori za svoj obstanek, ki mu ga ogrožajo brezsrdni interesi velikih petrolejskih družb. Na ozemlju Biafre se nahajajo namreč velika ležišča petroleja. Anglija, Sovjetska zveza, ZDA, Francija, vse bi se ga rade polastile. Zato vse te države podpirajo nigerijsko vlado zoper odcepljeno Biafro in jo zalagajo z orožjem. Ni čuda, da prebivalci Biafre sovražijo vse, kar je v zvezi s tujimi petrolejskimi interesi. Le v tem okviru bomo razumeli tragično usodo, ki je doletela 24 tehnikov italijanske petrolejske družbe ENI, ki so bili deloma odvedeni, deloma pobiti od biafrskih gverilcev.

Pri tem ni šlo za kak zahrbtn napad afriških divjakov zoper belega človeka kot so hoteli to prikazati nekateri časniki. Ne! Šlo je za protest biafrskih bojevnikov zoper skupino ljudi, ki zato, da pridejo do petrolejskih vrečev, odvajajo mogočne vsote denarja nigerijski vladi, ji gradijo asfaltne ceste in ji s tem omogočajo, da izvaja rododom nad nezaščitenim biafrskim prebivalstvom. Petrolejske družbe so tiste, ki neusmiljeno izpostavljajo lastne tehnike v smrtno nevarnost, mirno prisostvujejo brezsrdni moriji ter ne trenajo z očmi, ko letala obstreljujejo bolnišnice, rušijo cela naselja in je vsa pokrajina

prepolna otroških skeletov, od strašne lakote izsušenih in na bližnjo smrt obsojenih.

Upravičeno je polkovnik Ojukwu, šef odcepljene Biafre počital U Thantu, generalnemu tajniku OZN, ko je ta posredoval za odpeljane italijanske tehnike: »Gospod tajnik, naše ljudstvo umira že dolge mesece, štejemo že nad milijon žrtev, pa do sedaj še enkrat niste dvignili glasu v našo zaščito. Vedno ste dejali, da je to notranja zadeva Nigerije. Kako to, da ste sedaj ob izginotju nekaj tujcev spreminili svoje mnenje in naenkrat veste za Biafro in njeno oblast? Ali so za vas življenja belcev bolj dragocena kot pa naša, ki do sedaj zanje ni nihče posredoval?«

V nedeljo zvečer se je zvedelo, da je posebno sodišče v Biafri obsodilo na smrt 18 tehnikov, uslužbencev petrolejske družbe ENI, ki so jih bile ujele biafrske čete. Med tehniki je 14 Italijanov, trije Nemci in en Libanonec. Gotovo je že tudi, da je našlo smrt enajst tehnikov. Njih trupla so odkrili blizu petrolejskega ležišča Kvaie. Deset jih je Italijanov, eden pa Jordanec.

Obstaja upravičeno upanje, da smrtno obsodbe nad ujetniki ne bodo izvršili. Polkovnik Ojukwu, poveljnik odcepljene Biafre se namerava obsojencev poslužiti, da doseže v mednarodni javnosti zanimanje in moralno podporo v boju za neodvisnost svoje dežele. To potrjujejo tudi njegove besede: »Ob osemnajstih belcih se je Evropa zopet zbudila. Kaj pa je reklo o našem pobitem milijonu 18 belcev, ki so sodelovali z našim sovražnikom in mu pomagali pri zločinu rododomora? Ali še ni umrlo dovolj naših? Koliko črncev je pravzaprav treba za enega belca?«

Seveda je vsa zadeva mučna za italijansko vlado. Ze pred časom je italijanski parlament izglasoval resolucijo, naj bi vlada konflikt Nigerija-Biafra predložila OZN v obravnavanje. Toda to se do sedaj ni zgodilo, kajti tudi italijanski vladi pomeni upanje na petrolej, ki naj bi ga enkrat črpala v Nigeriji več kot pa podpreti zakonite težnje ljudstva v Biafri, ki ima vse pravice do samostojnega življenja in lastne države. In kako naj neka vlada učinkovito brani svoje državljane pred borci za svobodo, če pa sama, čeprav posredno po svoji petrolejski družbi ENI sodeluje pri uničevanju dvanajstmilijonskega naroda?

Daljnovzhodna opazovanja Letošnji goriški srebrnomašniki

Dejstvo, da je Japonska otočje ob azijski celini, je zmeraj vplivalo na njeno zgodovino, kulturo in politiko. Vsaj v tem smislu, da je otoška izolacija omogočala večjo notranjepolitično kontrolo in neke vrste selektivno zunanjo politiko glede na bližnje in daljnose sosede Japonske. Toda Japonska je vulkansko otočje, ki ne daje več kot šestino svoje razsežnosti na razpolago za obdelavo, in ne more nuditi več kot petino tega, kar njenih sto milijonov prebivalcev potrebuje na trgu surovin. Tudi najbolj napredna agrarna politika ne zmora hraniti več kot 80% prebivalstva, ki je že nekaj let preko črte sto milijonov, dasi ni ploskev današnje Japonske večja od ameriške zvezne države Kalifornije. Več kot polovica japonskega prebivalstva je osredotočena v mestih, in mestna kultura s svojimi modernimi zahtevami odločilno oblikuje vse današnje japonsko življenje.

Za pravo razumevanje japonskega položaja je treba upoštevati tudi značaj japonskega človeka: odlikuje ga žilavost ter smisel za umetnost in tehniko, označuje ga pa tudi silna čustvenost. Od nekdanjih Japonci radi bogatili svojo kulturo s tujimi pridobitvami, a zmeraj z več ali manj dolgotrajnim poudarkom na tem, kar je tipično japonskega. Do modernega časa je vplivala na japonsko življenje Kitajska — naravnost ali pa preko Koreje —; v modernem času jo je izpodrinil Zapad, ki se je od 16. stoletja naprej do danes sicer skrčil, a še zmeraj pomeni precejšen del Evrope in Severno Ameriko. Teoretično je Japonski njen otoški položaj tudi v tem oziru lahko v prid, ker lahko izbira med tujimi kulturami in izbere to, kar je tuje izkustvo spoznalo za trajno dobrino, npr. severno-ameriški vele mestni promet, angleški ladijski in trgovski razmah, sistem zapadnonemške narodne štednje, ruska organizacija znanstvenega raziskovanja.

POSLEDICE MIROVNE POGODBE

Te silnice se kažejo v japonskem svetu posebno po 28. aprilu 1952 — ko je stopila v veljavo mirovna pogodba, sklenjena v San Franciscu septembra 1951 — in sicer posebno v tleh, od nekdanjih problematičnih smereh: v ustroju japonske države, v dobavi življenjskih sredstev, in v zunanjepolitičnem odnosu do sosednih držav. Oktobra 1956 je Japonska podpisala neke vrste mirovno pogodbo s Sovjetsko Unijo in končala s tem — nekako — enajst let medsebojnega vojnega stanja. Od tega leta naprej je Japonska tudi polnovredna članica OZN.

Mirovna pogodba v San Franciscu priznava suverenost Japonske v okviru štirih glavnih otočij in s temi povezanih manjših otokov in otoških predelov; obvezuje Japonsko na plačilo vojne odškodnine; priznava Japonski pravico do državne samoobrambe; ukine zasedbo Japonske, a dovoljuje prisotnost tujih sil na Japonskem na podlagi meddržavnih sporazumov. Tak meddržavni sporazum sta sklenila Japonska in ZDA isti dan, ko je bila mirovna pogodba v San Franciscu podpisana, in ameriške čete še zmeraj kontrolirajo strateško važne točke japonskega otočja — v obrambo Japonske, kot to določa zgoraj omenjeni sporazum. Japonska gradi spet svojo armado, a le počasi in skoraj nevoljno, ker je toliko plasti prebivalstva nevtrarno razporejenih. Ne zdi se jim, da jih trenutno borba med Zapadom in komunističnim svetom posebno zadeva.

Komunistična partija Japonske je številčno neznatna, a dobro organizirana in pomeni Japoncu — kljub notranji razdvojenosti — interesno sfero Sovjetske Zveze od nosno enako mogočne komunistične Kitajske. Bolj številna, bolj vplivna in bolj japonsko zvežena socialistična stranka tudi razpolaga z močnim, čisto levičarsko u-

smerjenim krilom članov in simpatizerjev. Marksizem je — od nekdanj — tudi moda med japonskimi izobraženci, posebno med profesorji in učitelji. Vsi ti ljudje hočejo doseči vsaj prekinitev tesnega sodelovanja med ZDA in Japonsko, posebno na vojaškem področju, čeprav ne silijo — trenutno — k tesnemu sodelovanju s komunističnim blokom. Zmeraj bolj se spet uveljavlja nacionalizem, ki išče japonski samozavestnosti primernih idealov, odkar so se tradicionalne absolutne vrednote zrušile septembra 1945, no krova ameriške U.S.S. Missouri, kjer se je Japonska uradno vdala. Morda bo na japonsko bodočnost najbolj vplival gospodarski činitelj.

BLAGOSTANJE NARAŠČA

Nikdar ni bilo na Japonskem takšnega blagostanja, kot ga danes lahko uživajo vedno širši sloji prebivalstva. To blagostanje je le delno pospeševala korejska vojna in vietnamski spopad, njen glavni vzrok je gospodarsko dobrohotno sodelovanje ZDA pri gradnji povojne Japonske. To ni pro-amerikanska fraza: dolgo časa po drugi svetovni vojni je japonski mednarodni izvoz trpel zaradi nizke kvalitete in visokih proizvodnih stroškov in nezadostne trgovske organizacije na splošno. Ameriški kapital je Japonski pomagal premagati prav te, za izvoz bistvene težave; po letu 1953 je Japonska toliko zaslužila z izvozom, da je lahko plačala uvoz in dvignila nivo narodnih dohodkov.

K sedanjemu japonskemu blagostanju je prispeval znatno tudi neke vrste stabilen mednarodni položaj v okviru gospodarskih potreb in načrtov. Razen tega je ameriški trg še zato posebno važen za Japonsko, ker kontrolirajo azijski komunisti dokaj predelov, ki so po svoji naravi idealno tržišče za japonske industrijske izdelke. Odkar je 1950 komunistična Kitajska vstopila v vojno na strani Severne Koreje, se vrši trgovsko sodelovanje med Japonsko in komunistično Kitajsko le s pomočjo trgovskih poslanstev, a zmeraj bolj je mogoče zaznavati pritisk določenih trgovskih krogov na Japonskem na vlado, da razširi dosedanje sodelovanje tudi za ceno diplomatskega priznanja komunistične Kitajske.

BO DEMOKRACIJA ZMAGALA?

Z izjemo sedanjega Izraela je Japonska najbolj zapadnjaška država Azije. Toda Japonska se ne more odtrgati od preteklosti vsaj psihološko ne. Na koncu 12. stoletja so si Japonci ustvarili tkzv. vojaško plemstvo in z njim vladali do leta 1867, obenem in često v nasprotju s tkz. dednim plemstvom iz časov stare Japonske. Enaka vojaška podjetnost je bruhnila na dan leta 1942 z napadom na ameriški Pearl Harbor. Deset let prej se je Japonska bila spropadla s Kitajsko. Ali se bo tudi ta brutalna dinamičnost dala v bodočnosti civilizirati? Odgovor na to vprašanje zavisi najbrže tudi od drugega vprašanja, namreč v koliki meri je Japonska zmožna demokratičnega življenja. In to vprašanje moramo zapadnjaki le ponižno postavljati, saj je tkzv. demokratični Zapad še pred so razmerno kratkim časom bil zmožen nacizma in fašizma in je še zmeraj tu in tam v kleščah vojaške diktature.

A vprašanje ostane. Morda pa bo Japonska imela dovolj časa na razpolago, da ustvari pravi meščanski sloj, ki se je doslej v zgodovini izkazal za najbolj prikladenega nosilca demokratičnih idej in ustanov. Tako je npr. v vsej Latinski Ameriki pomanjkanje prav takega meščanskega sloja najbrž glavni vzrok za nestalnost njenih vlad in gospodarstev. Isto bi se dalo trditi za arabski blok; celo za Sovjetsko zvezo, kjer bo morda tvorba takega sloja doprinesla k likvidaciji dogmatičnega komunizma.

VLADIMIR KOS SJ

Leto 1944 je bilo za goriško nadškofijo zelo rodovito na novih mašnikih. Težko najdemo v letopisih naše škofije še kako drugo leto, ki bi nam bilo dalo toliko novih mašnikov. Vsi ti letos obhajajo svojo srebrno mašo. Med njimi je tudi sedanji goriški nadškof msgr. Peter Cocolin. Zato oglejmo si jih:

Goriški nadškof msgr. Peter Cocolin je opravil 2. junija ob priliki svojega srebrnomašniškega jubileja v Marijinem svetišču na Vejni kancelebrirano sv. mašo skupaj z ostalimi sošolci svojega letnika. Na sam dan svojega posvečenja 3. junija je msgr. Cocolin maševal ob 19.30 v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici. V tej cerkvi leži pokopan msgr. Margotti, ki je pred 25 leti msgr. Cocolina posvetil v duhovnika. Naj še omenimo, da bo g. nadškof opravil svojo srebrno sv. mašo za slovenske vernike v nedeljo 22. junija ob 9. uri v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. G. nadškofu kakor tudi ostalim srebrnomašnikom s Tržaškega in Goriškega izrekamo iskrene čestitke in jim obljublamo svoje molitve, da bodo še dolgo vrsto let uspešni pastirji zaupnega jim božjega ljudstva

Msgr. Peter Cocolin, goriška nadškofija, nadškof, r. v Saciletu v Furlaniji 2. 8. 1920. Studiral je v goriškem malem in velikem semenišču, bil posvečen v mašnika 3. junija 1944. Sedaj nadškof v Gorici.

Drago Butković, r. v Sovodnjah ob Soči 10. 10. 1920. Gimnazijo in licej je opravil v goriškem malem semenišču, nato je šel v Rim, kjer je študiral na Gregorijanski univerzi in bil gojence francoskega zavoda. Posvečen 16. 7. 1944. Sedaj župnik v Rupi in na Peči ter katehet na srednjih šolah v Gorici.

Glas, ki vzbuja strah...

Ideal je velik in neskončno lep angel, ki nas kliče z daljnih višin. Včasih kliče že ob zibelci. Vidiš otroke, ki imajo v očeh polno nebes, in zdi se, da vse njihovo hrepenenje vodi le tja.

Ideal vabi posebno tiste, ki so čistega srca..., katerim noben umazan dim ne kalil pogleda.

Ce pa srce ni čisto, če se pusti preveč vznemirjati ob nizkih zemeljskih stvarih, tedaj se Ideal oddalji in čaka.

Nekateri so Ideal videli, pa nihče ne ve za to.

Toda videli so ga vendarle.

Srečali so ga nekoč na vrtu Dobrega... Včasih so ga videli celo med vejami v vrtu Hudega.

In pretresel jih je do dna duše.

Toda delajo se, kakor bi ga ne bili videli. Molče pred drugimi, molče tudi pred seboj.

Zakaj daleč pod Idealom... spodaj v globoki dolini so zagledali nekaj drugega... čarobna bitja z mnogimi obrazi... obrazi vseh radosti sveta.

In te vile so govorile... pele...

Pele so pesem o neodvisnosti... o udobju... o veselju, ki ga pripravlja denar... ki ga nudi lep položaj..., ki ga nudi čast.

In s prsti svojih belih rok so nastavljale na vroče ustnice čašo, polno opojne pijače človeških ljubezni...

Tedaj so se prestrašili, da bi jim Ideal vse to vzal.

— Meščan sem, Gospod, preprost meščan... Pusti me mojemu uradu... mojemu

Msgr. Vladislav BAVDAZ, r. v Gorici 28. 3. 1920. Srednje šole je opravil v goriškem malem semenišču, nato je odšel v Rim. Bil je gojence francoskega zavoda in študiral na Gregorijanski najprej filozofijo, nato teologijo in končno cerkveno pravo. Posvečen 6. 8. 1944. Po novi maši je ostal v Rimu in stopil v službo pri Kongregaciji za škofo in duhovnike, kjer je uslužben še danes.

Jožef DELUISA, r. v Joannis v Furlaniji 22. 9. 1919. Vse šole je dokončal v Gorici in bil posvečen 11. 4. 1944. Dolgo let je bil za kaplana v Trziču, sedaj župnik v novi župniji sv. Jožefa v Trziču.

Msgr. Silvano FAIN, r. v Krminu 9. junija 1921. Srednje šole in bogoslovje je opravil v Gorici in bil posvečen 4. 6. 1944, po novi maši je šel v Rim, kjer je napravil doktorat iz teologije in študiral sv. pismo na Bibličnem inštitutu. Sedaj je župnik in dekan v Gradežu.

Nino LUPIERI, r. v Versi (Furlanija) 29. 1. 1919. Vse študije je opravil v Gorici, bil posvečen 13. 5. 1944. Sedaj je župnik v Redipugli.

Guido MAGHET, r. v Brazzanu 5. novembra 1920. Srednje šole in bogoslovje je dokončal v Gorici ter bil posvečen 3. 6. 1944. Šel je v Rim, kjer je postal doktor filozofije. Sedaj je katehet na višjih srednjih šolah in vodja katehetskega urada na škofiji.

Msgr. Alojzij RISTITS, r. v Gorici 20. junija 1921. Srednje šole je dovršil v goriškem malem semenišču, nato je šel v Rim in na Gregorijanski univerzi dokončal teologijo. Ko se je vrnil domov, je dobil zaposlitev na škofiji in postal vodja škofijskega upravnega odbora. V tej službi je še danes. Med tem časom je bil imenovan za kanonika goriškega kapitlja.

Elio STAFUZZA, r. v Saciletu 22. novembra 1920. Studiral je v Gorici in bil posvečen 3. 6. 1944. Sedaj je župnik v San Vito al Torre.

Peter ANGLADE je bil posvečen istega leta. Po smrti nadškofa Margottija se je preselil v Rim in tam izstopil iz duhovske službe na privoljenje Sv. Sedeža.

V delu goriške nadškofije, ki je po razmejitvi ostal pod Jugoslavijo, so letošnji srebrnomašniki:

Ivan KOBAL, ml., r. 22. 12. 1918 pri Sv. Luciji (Most na Soči). Vse študije je dokončal v Gorici. Posvečen 3. 6. 1944. Po novi maši je postal kaplan in nato župni upravitelj v Kobaridu. Na zloglasnem tolmiškem procesu je bil obsojen na 18 let ječe. Prestal je v zaporu 9 let; ko je bil pomiloščen, je bil imenovan za župnika v Črnem vrhu nad Idrijo. Tam je še danes.

Jože KOREN, r. v Drežnici 14. 7. 1921. Studiral je v Gorici, posvečen 3. 6. 1944. Dolgo let je bil za župnika v Renčah, sedaj je v Rihemberku.

Franc KRAPEŽ, r. na Otlici 12. 2. 1920. Vse študije je dokončal v Gorici. Posve-

čen 3. 6. 1944. Od nove maše dalje je župnik v Velikem dolu na Krasu.

Ljubo MARC, r. v Ljubljani 1. 11. 1920. Njegovi starši so se kmalu preselili v Ajdovščino. V Gorici je dokončal vse srednje šole in bogoslovje. Posvečen 3. junija 1944. Ko je bil za župnega upravitelja v Drežnici, so ga zapletli v tolmiški proces in obsodili na 12 let ječe. V zaporu je prestal 6 let, bil pomiloščen in nato imenovan za župnika v Planini pri Ajdovščini. Tam je še danes.

Albert METLIKOVEC, r. v Sesljanu 28. 9. 1920. Studiral je v Gorici, bil posvečen 3. 6. 1944. Postal kaplan v Komnu, po vojni pa je bil precej let v Sempetru pri Gorici. Sedaj je župnik v Ajdovščini.

Vladimir RIJAVEC, r. na Trnovem pri Gorici 13. 6. 1919. Posvečen 3. 6. 1944. Studiral je v Gorici. Sedaj je župnik v Kobji glavi na Krasu.

Mirko SKARABOT, r. v Sempetru pri Gorici 1. 6. 1921. Po končanih študijah v Gorici je bil posvečen 3. 6. 1944. Od nove maše dalje je za župnika v Levpi nad Kanalom.

Mirko ZAKELJ, r. v Ledinah nad Idrijo 12. 12. 1919. Vse šole je dokončal v Gorici. Sedaj je župnik v Volčah.

Mirko VALENTIČ, r. v Dekanih pri Koprju 20. 5. 1919. Po končanih šolah v Gorici je bil posvečen v Trstu 4. 6. 1944. Sedaj župnikuje v Koštaboni na Koprskem.

Osemnajst novih mašnikov je imela goriška nadškofija v vojnem letu 1944. Težki časi so bili takrat, zato so bile nove maše bolj skromne. Pozneje so morali marsikaj pretrpeti. Vendar so vsi ostali zvesti, razen enega. Krepko so zaorali vsak na odkazani mu njivi. Vsled tega jim želimo, da bi bile njih srebrne maše tem bolj slovesne in da bi vsi zvesti in krepki dočakali zlato mašo tako, kot so dočkali srebrno.

UTRIP CERKVE

Msgr. Jože Zabkar, nadškof virumski in novi ap. pronuncij Sv. sedeža na Finskem

Program papeževga obiska v Ženevi

«L'Osservatore Romano» je objavil program papeževga obiska v Ženevi. 10. junija bo sv. oče prisel v Ženevo ob deveti uri. Ob desetih bo že govoril zastopnikom mednarodne organizacije dela. Potem bo obiskal sedež mednarodne organizacije dela. Ob 13. uri se bo srečal s švicarskimi vladnimi predstavniki. Ob 16. uri se bo razgovarjal s švicarskimi škofi in predstavniki mednarodnih katoliških organizacij. Ob 17. uri bo šel na sedež Svetovnega sveta Cerkev. Zvečer ob 18.30 bo daroval sv. mašo in ob osmih zvečer se bo vrnil v Rim. Sv. oče bo potoval z letalom švicarske letalske družbe.

Zasedanje mednarodne dobrodnele organizacije

V Rimu je bilo osmo zasedanje mednarodne dobrodnele organizacije Caritas Internationalis. V mednarodni organizaciji je včlanjenih 90 narodnih organizacij. Včlanjene so tudi organizacije Caritas Jugoslavije, Poljske in Češkoslovaške. Na zadnjem zasedanju je bilo sklenjeno, naj bogatejše narodne organizacije podpirajo revnejše. Pripravili so načrt, kako organizirati pomoč za palestinske begunce, pomoč Biafri, Južnemu Sudanu in v obeh Vietnamih.

Srečanje med škofi in duhovniki

V drugi polovici maja so se srečali francoski škofje s predstavniki duhovnikov, da bi skupno proučili odnose med škofi in duhovniki. Francoska škofovska konferenca se je sestala 26. maja v Parizu.

Pierre l'Eremite

Po osemnaestih letih je dosegel svoj cilj

Cveto Jurak iz Novega mesta je prav pred 18 leti bil na tem, da dela maturo. Javnosti je bilo splošno znano, da želi postati duhovnik. To pa določnim osebam ni bilo všeč. Uprizorile so podlo spletko in Cveto Jurak se je namesto pred maturitetno izpitno komisijo znašel v zaporu.

Po dveh letih in pol je sicer dosegel pogojno svobodo, a njegov križev pot se je šele začel. Zrhljali so se mu živci, pritisk tistih, ki so ga bili zaprli, da ne bi postal duhovnik, je trajal naprej, pa tudi cerkveni predstojniki so se vsled raznih okoliščin pomišljali, da ga posvetijo. Končno je Cveto Juraku v času splošne liberalizacije jugoslovanskega režima bilo omogočeno, da je odšel v Italijo, kjer je lani dokončal svoje bogoslovne študije na Vzhodnem inštitutu v Rimu.

Ta močna volja je končno tudi cerkvene predstojnike prepričala, da ni več ovir za posvečenje. Preteklo binkoščno soboto je ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič pogumnemu spoznavavcu vere podelil mašniško posvečenje. Bil je to prvi duhovnik, ki ga je dr. Lenič posvetil, odkar je postal škof.

Nova maša naslednji dan na binkoščno nedeljo v Novem mestu je bila zato pravo zmagoslavje vere v Kristusovo duhovništvo. Mogočna kapiteljska cerkev, ki kraljuje nad mestom, je redko kdaj polna, to pot pa se je napolnila do zadnjega kotička. Po številu razdeljenih spominskih podobice se da sklepati, da je bilo navzočih okrog dva tisoč oseb. Ljudje so prišli iz bližnje in daljne okolice, saj je bila Cvetoova zgodba splošno znana in so ljudje z njim ves čas živo čustvovali ter ga bodrili, ko se je zdelo vse Cvetoovo prizadevanje neuresničljivo. Novomašniku je pridigal rodni brat Jože Jurak iz Gorice, ki je bil pred 25 leti sredi vojne vihere na istem oltarju in v istih paramentih rdeče barve na praznik sv. Petra in Pavla opravil prvo sveto daritev.

Vsa svečanost pa je imela tudi pretresljivo obeležje: poleg očeta Jožefa in brata Tončka, ki sta že umrla pred 29 o. 26 leti, je manjkala tudi mati, ki je ves čas trpljenja Cveto moralno stala ob strani in verovala v zmago pravice in resnice. Dva meseca pred novo mašo je 78-letna zatisnila svoje blage oči. Ta njena odsotnost je premnogim navzočim priklivala solze ganotja v oči, ko se je sin govornik spominjal, sin novomašnik pa

raztegnil svoj blagoslov najprej in zlasti na njen grob.

Naslednjo nedeljo, na praznik sv. Trojice je Cveto Jurak ponovil novo sv. mašo v rojstni župniji svoje pokojne mame na Dovjem pri Mojstrani. V isti cerkvi, kjer je bila njegova mama krščena in je toliko vrsto let pastiral znan planinec župnik Jakob Aljaž, ter je najlepši razgled na triglavski vrh, je ob zelo veliki udeležbi sorodnikov in domačinov ter ob asistenci brata Jožeta iz Gorice in bratranca jezuitskega patra Franca Svoljšaka iz Maribora še enkrat doživel lepoto novomašnega slavlja. Ganljivo je bilo videti sinove dveh rodni sester, obeh že pokojnih, ko so ob istem oltarju slavili Boga in se hvaležno spominjali svojih krščanskih mater, ki so s svojo molitvijo, žrtvovanjem in spoštovanjem duhovniškega poklica največ pripomogle, da so iz istega sorodstva kar trije sledili božjemu klicu.

Stoletnica rojanske čitalnice

V Marijinem domu v Rojanu je bila prejšnjo nedeljo proslava ob stoletnici ustanovitve rojanske čitalnice, pri kateri so sodelovali rojanski cerkveni pevski zbor, osnovna in srednja šola ter harmonikaška skupina »Miramar«.

Proslavo je začel cerkveni pevski zbor, ki je pod gotovim vodstvom svojega dirigenta Humberta Mamola zapel pesem »V hribih se dela dan«. Pesem je izraz življenjskega optimizma, ki kliče na delo. O tem optimizmu in o delu rojanskih slovenskih ljudi v preteklosti je po uvodni pesmi spregovoril radijski igralec Angel Turk-Praščelj. Govornik je v glavnih obrih orisal zgodovino rojanske čitalnice ter oživel čas in razmere, v katerih je nastala. Poudaril je, kako so Rojančani lahko ponosni, da je bila prav rojanska Kmečka čitalnica prva v okolici. Za to se mora zahvaliti predvsem Ivanu Zoru, Francu Cegnarju in drugim takratnim pobudnikom te zamisli. Prvi zbor čitalnice je bil namreč sklican za nedeljo, 21. junija 1868, njeno slovesno odprtje pa se je vršilo v gostilni g. Furlana »Dodici moreri« na praznik domačih patronov, 12. julija istega leta.

Ustanovitev Kmečke čitalnice je pomnila za Rojančane prelomnico: v letih, ki so sledila, so namreč ustanovili pevsko

Izročitev prvomajskih nagrad

Predsednik republiškega odbora združenja dramskih umetnikov iz Ljubljane Aleksander Valič je v Kulturnem domu izročil prvomajski nagradi kolektivu Slovenskega gledališča v Trstu in igralcu Liviju Bogatcu za vlogo boga Merkurja v Plautovi komediji »Amfitruo«. V imenu igralskega kolektiva Slovenskega gledališča se je za nagrado zahvalil Joško Lukeš. Slovesnosti so prisostvovali poleg igralcev in vodstva gledališča še nekateri predstavniki našega kulturnega življenja, tržaškega radia in tiska.

Sv. Ivan

Na binkoščno nedeljo smo imeli zelo lepo, prisrčno domačo pobožnost v naši

župnijski cerkvi: prvo sveto obhajilo otrok slovenske šole ob zelo veliki udeležbi vernikov. Posebno lepo je bilo petje našega cerkvenega pevskega zbora.

Teden pozneje, v nedeljo 1. junija pa so nas obiskali »Veseli planšarji« iz Ljubljane. To je bila enajsta prireditev v našem novem Marijinem domu, katerega smo odprli lani 24. novembra. To je bil res »vesel večer domačih viž, napevov in humorja«, kakor nam je napovedal njih lepak. Zelo smo hvaležni ljubljanskim gostom za ta obisk.

Regulacijski načrt občine Dolina

Smoter regulacijskih načrtov je razdelitev ozemlja na področja, namenjena raznim potrebam tako posameznikov kot skupnosti. Poleg tega regulacijski načrti težijo za tem, da se razne dejavnosti (gradbeništvo, kmetijstvo, industrija, turizem itd.) razvijajo po nekem redu in načrtu, ki ga morajo vsi spoštovati.

Ker dolinska občina ni imela doslej takšnega regulacijskega načrta, je industrializacija z razlastitvami pobrala najlepše ravninske predele in tako zadala kmetijstvu odločilen udarec. Na prigovarjanje opozicije se je končno odločila izdelati regulacijski načrt, ki seveda ne bo napravil čudežev, ampak skuša rešiti, kar se rešiti da. Kajti posledice vdora nasilne industrializacije so občutne in dalekosežne.

Vse občinsko ozemlje je po regulacijskem načrtu razdeljeno na pet glavnih področij: A) rezidenčno (stanovanjsko) področje; B) turistično področje; C) industrijsko področje; D) področje za gradnjo naprav splošne koristi ter D) zeleno (kmetijsko) področje.

Večino občanov najbolj zanima stanovanjsko in kmetijsko področje. Stanovanjske hiše se lahko gradijo v starih naseljih in v določenem pasu okrog njih ter pod določenimi pogoji glede oddaljenosti od cest in meje ter velikosti in višine zgradb. Zato se prizadetim lastnikom priporoča, da si ogledajo regulacijski načrt na županstvu, kjer je vsem na razpolago, da lahko stavijo svoje pripombe, na katere bo morala občina odgovoriti.

Nekatere spremembe splošnega značaja so med razpravo predlagali svetovalci Slovenske skupnosti Kosmač, Tul in Zahar zlasti glede gradenj na kmetijskih področjih in kmečkih gradenj nasploh kakor tudi glede spremembe rezidenčnih področij v Gročani, in Dragi in Borštu. Svetovalec dr. Tul se je predvsem zavzel za to, da bi se čim bolj olajšala gradnja kmečkih stanovanj in gospodarskih poslopj, da bi se s tem dvignilo kmetijsko dejavnost iz manjvrednega položaja, v katerem se danes nahaja. Glede ostalih gradenj pa je dejal, da je prebivalcem treba omogočiti gradnjo hiš na predvidenih področjih tako, da lahko čim bolj smotrno izkoristijo površino. S tem bi občina lahko posredno vplivala, da se zaidalna področja ne bi prehitro izžrpala in tako obvarovala čim več zelenih pasov.

Zaradi omenjenih pomislekov so se svetovalci Slovenske skupnosti pri glasovanju vzdržali. Regulacijski načrt takšen kot je so potrdili svetovalci KPI, PSI in KD.

M. M.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

šili vse nas, ki smo bili v dvorani.

Z recitacijami in petjem je nastopila še rojanska nižja srednja šola pod vodstvom svoje profesorice Nore Jankovič. Proslavo pa je zaključil cerkveni pevski zbor, ki je ubrano zapel nekaj precej zahtevnih umetnih pesmi slovenskih skladateljev Ipravca, Arniča, Adamiča, Gobca in Vrabca.

Predno smo se razšli, nas je gospodična M. Peterlin še enkrat opomnila na veliki pomen, ki so ga imele za naše ljudi v preteklosti čitalnice ter zaključila: »Ob tem spominu mislimo tudi na svojo odgovornost v času, ki ga živimo: živeti kot Slovenci, delati kot Slovenci... Naša materina beseda ne sme v Rojanu umreti... To bo naš najboljši dar hvaležnosti našim prednikom za njihovo delo.«

V veži Marijinega doma smo si po proslavi ogledali še skrbno izbrano zbirko fotografskih posnetkov listin, ki dokazujejo nastanek rojanske čitalnice in njeno delo ter nekaj drugih zanimivih drobcev iz preteklosti: fotografije, knjige in drugo. Zamisel je dobra in morda bi bilo umestno pripraviti podobno širšo razstavo, ki naj bi zajela dobo in nastanek tudi drugih čitalnic na Tržaškem. Razstava naj bi potem obšla vse domove tržaške okolice.

V OPERI S PRETRGANIMI HLACAMI

Kot farovski hlapec sem praznoval na poseben način veliki petek, ko sem z bratom Petrom potoval s konjem iz Sentvida na Petkovec. Ubogi konji! Pa je bila to le lepota pot, na kateri sem videl Višnjo goro, višenjski klanec, Šmarje, Grosuplje in vse drugo do Petkovec. Ves dan sva vozila. Veliko noč sem obhajal doma.

Pa veliki noči sem pa imel nalogo, da pripeljem nove konje s kočijo, ki jih je stric kupil v Ljubljani.

Tisto pot sem hotel porabiti priliko, da grem v Opero, kjer so dajali Aido.

Vokalno instrumentalni ansambel slovenskih bogoslovcev iz Ljubljane »Klicarji«, ki so z izvajanjem religioznih popevk navdušili goriško občinstvo, ko so pred njim nastopili v Katoliškem domu 20. aprila letos

† Msgr. Janez Hladnik

30 V SLUŽBI
CERKVE IN NARODA
(SPOMINI)

Tudi v kulturnem delu me je zadelo sodelovati. Pri fantih sem itak rad šel na sestanke. Pa so imeli tudi dramatični odsek, ki je pripravljala »Občinskega tepčka«. Dan pred prireditvijo odpove Jurček... Pa me je g. kaplan naprosil, če bi mu rešil položaj. Nič težkega ni bilo to zame, ker sem ga že nekoč igrar.

To je pa bilo kaj! Tako sem jo izvozil, da sem kar slaven postal, in čeprav z vlogo občinskega tepčka Jurčka, so se vsa dekleta zaljubila vame. No, mene to ni iztirilo. Prelepi vzori delavnih, pobožnih in neustrašenih duhovnikov, kot sta bila Pleša in Oven, so mi kazali ideal, ki se mi je zdel vreden življenja, čeprav je do odločitve še mnogo manjkalo.

Končno je prišel stric gospod. Plemenit,

velikodušen. Vsi postopači v vsej deželi so vedeli za njegovo dobroto. Pa tudi kmetje so zlorabljali njegove dobrodelne akcije za umetna gnojila, galico, semenški krompir. Prišel je tiček v četrtek popoldne. Gospod župnik je rekel: »Zakaj pa ne delaš?« On pa: »Sprejmite me, pa bom!«

Prišla je sobota. Gospod je poklical moža in vprašal: »Jutri je maša. Imaš obleko?« On pa: »Nimam.« Stric nato: »Na, tukaj imaš.« V nedeljo je še lepo pobožno preživel dan v farovžu, v ponedeljek ga pa ni bilo več in seveda tudi ne nove obleke.

Ko sem vse te stvari do dobra spoznal, sem neki dan menil: »Stric, tako pa res ne more naprej. Vas goljufajo pri vagi s semeni in gnojili. Na ta način podpiramo in dajemo potuho lenuhom.«

Stric župnik pa mi pravi: »Janez! Mlad si še in ne poznaš sveta. Naše delo ni spravljati na kup. Saj prav to najbolj zameri narod duhovniku, če ga vidi grabča. Nikdar duhovnu ne bo manjkalo tega, kar res potrebuje. Praviš, da me

goljufajo in mi kradejo. Bo morda tako. Vem.« Pa me je globoko in dolgo pogledal ter menil: »Bolje, da oni meni kradejo, kot da bi jim dal jaz kdaj priliko, da bodo meni očitali, da sem jim vzel kaj njihovega.«

»Prav imate, stric,« sem priznal. Bil je to spet eden novih močnih sunkov, ki mi je pokazal, kje naj iščem pot, če hočem uresničiti ideal plemenitega narodnega delavca.

V OPERI S PRETRGANIMI HLACAMI

Kot farovski hlapec sem praznoval na poseben način veliki petek, ko sem z bratom Petrom potoval s konjem iz Sentvida na Petkovec. Ubogi konji! Pa je bila to le lepota pot, na kateri sem videl Višnjo goro, višenjski klanec, Šmarje, Grosuplje in vse drugo do Petkovec. Ves dan sva vozila. Veliko noč sem obhajal doma.

Pa veliki noči sem pa imel nalogo, da pripeljem nove konje s kočijo, ki jih je stric kupil v Ljubljani.

Tisto pot sem hotel porabiti priliko, da grem v Opero, kjer so dajali Aido.

Zares sem prišel v Ljubljano kot pravi gospod, ki lahko gre v opero.

Prej pa sem moral pogledati tiste konje in voz.

Tu se začelja tragikomedijska.

Ogledam in ocenim enega konja. Vse v redu. Gotovo da ima 15 let! Bila je kobila. Ko ogledujem drugega konja in mu štejem leta, me pa nenadno zaboli na zadnji plati in zaškrtta: resk!

Najbrž mi je kobila zamerila število let, ali kaj. Ugriznila me je in odtrgala hlače od pasu pa daleč proti kolenu...

Joj, kaj pa sedaj, je pritekla dekla.

Jaz tudi pravim: »Kaj sedaj? Namenjen sem v Opero! Kako bo to, ko niti za na cesto nisem...«

Pa mi je kmalu prinesla neke hlače in moje zašla, pa tako, da se je komaj videlo.

Zaradi jeze užaljane kobile vendarle nisem izgubil opere.

ODLOČITEV

Kaj vse sem še medtem doživel v Sentvidu pri Stični! Bilo bi za knjige, če bi

Dr. Lambert Ehrlich in Baraga

26. maja 1942. leta je ta svetniški duhovnik ob robu Streliške ulice v Ljubljani poleg akademika Viktorja Rojca obležal v svoji nedolžni krvi, ko so ga do smrti zadele komunistične krogle. Kakor je bil za vse dobro vnet, tako je bil tudi velik gorečnik za Baragovo oltarsko čast. Njegovo življenjepisec bo moral tudi to njegovo prizadevnost podrobno raziskati. Naj tu vsaj nekaj stvari omenimo.

Brez dvoma je najlepše delo, ki ga je dr. Lambert Ehrlich podaril Slovencem, njegova knjiga: Katoliška Cerkev, kraljevstvo božje na zemlji. Prvi zvezek je izšel leta 1919 pri celovski Mohorjevi družbi, torej v tistem času, ko se je tako slovensko čuteči Lambert v Parizu z vsemi silami in zmoglostmi potegoval za pravično ureditev slovenske meje na Koroškem. V tej knjigi govori tudi o vesoljnosti Cerkve. Pa je v tem poglavju na več straneh krasno naslikal tudi misijonskega škofa Ireneja Friderika Baraga, apostola Indijancev (str. 169/74). Ob koncu je zapisal: »Upajmo, da bo njegovo ime kmalu vpisano v seznam svetnikov, kakor to želijo verniki v Ameriki, še bolj pa njegovi rojaki Slovenci v domovini.«

Prav zgoščen Baragov življenjepis in skrbno sestavljen je pripravil za Slovenski biografski leksikon (I. zv., str. 23/4), kjer npr. trdi o Baragu: »Baraga je bil lepe postave, zelo prijazen, a resen in dostojanstven v svojem nastopu, vzor krščanskega gentlemana.«

Leta 1928 je pa v posebni knjižici, ki jo je izdala Duhovniška misijonska zveza kot tretjo knjižico, poskrbel za Baragov in Knobleharjev življenjepis. Baragov življenjepis je za šestdesetletnico Baragove smrti kar sam napisal. Naslov se glasi: »Friderik Baraga, veliki misijonar Indijancev« (str. 3/35). Sklene pa življenjepis s temile mislimi: »Amerika je počastila spomin Barage s tem, da je imenovala eno glavnih ulic v Marquette po Baragi in tudi eno mesto ob Gornjem jezeru, verno ljudstvo in duhovščina v Ameriki pa željno pričakuje, da bi Cerkev izkazala vrednemu apostolu Amerike čast oltarja. — Ob šestdesetletnici njegove smrti se mi Slovenci v ponižni spoštljivosti spominjamo velikega sina slovenske domovine. Njegovo geslo, njegov nagib, je bila brezmejna ljubezen do Boga. Zrtvoval je za Boga očetov dom, zapustil je za Boga domovino, živel 34 let med Indijanci v bornih kočah, sam, brez prijateljev, brez sredstev: to vse za Boga. Potoval je skozi pragozde, hodil skozi snežne zamete, plazil se po nogah in rokah, označeval je tisočkrat z nadnaravno gorečnostjo božjo besedo, izpreobrnil 25.000 Indijancev, gradil cerkev za cerkvijo, pri tem se vzdržal vsake opojne pijače, dolgo let tudi mesa, molil tako, kot bi ne imel drugega dela, prenočeval neštetokrat na snegu: vse to za Boga. Kdo more premeriti slavo in blaženost, ki jo je naklonil Bog v nebesih svojemu zvestemu služabniku, oni Bog, ki obljublja, da bo njegovo plačilo stotero! Se so veliki možje med nami, še so svetniki na zemlji: Baraga je temu svedok! A on je iz našega rodu, naša zemlja ga je rodila!«

Bog ve, kolikokrat je dr. Lambert Ehrlich, ta oče modernega slovenskega misijonstva, navdušen Slovenec, goreč dušni pastir, zlasti dobri pastir slovenskih dijakov in akademikov, v svojih ognjevitih govorih omenjal tega velikega junaka, ki mu je Baraga ime, in koliko je storil za Baragovo povečanje. Naj bi ga vsi: slovenski verniki, izobraženci in duhovniki tudi v tem vneto posnemali!

hotel popisati vsa doživlja. Pa tudi klical me je dom. Klicali so me na nabor. Kot vselej je je tudi to leto z vso slovesnostjo izvršil ta dogodek. Bilo nas je s Petkovec za en lojterski voz.

Bil sem »taulih«, sposoben. In kdo si ni želel, da ga spoznajmo za »sposobnega! Menda niti opazili niso moje noge, jaz jih pa tudi nisem hotel nanjo opozoriti. Seveda, zakaj pa! »Skarti« so morali plačati vso pijačo in še za »škarte« so bili. Precej v rožcah smo bili in jaz ponosen s pušcelcem. Bil je pač prizor, ki je v mojem življenju tudi nekaj pomenil.

Nato je pa življenje teklo naprej. Ostal sem doma in kosil, seno nalagal, žito podelaval, oral, sejal. Ni ga bilo dela, ki bi me ne zadelo.

Bila je že ajdova mlitev v sredi septembra. Cel dan sem požiral prah pred bobnom mlatičnice. Zvečer pa povem: »Mati, jutri pa ne bom jaz pri-mašni. Grem k maši.«

»Prav, Janez. Le pojdi. Si molitve potreben in vsi smo je potrebni.«

(Se bo nadaljevalo)

Kulturni dnevi v Štandrežu

Pretekli teden se je nadaljevalo praznovanje 100-letnice štandreške čitalnice po programu, ki so ga že prej sestavili. Bili so zopet trije polni dnevi. V soboto zvečer so nastopili domači kulturni ustvarjalci na polju petja in glasbe. Prišli so iz Ljubljane in iz Trsta in še od drugod, da so solo petjem, z dueti in baletni počastili svojo vas in njeno kulturno ustvarjanje. Vsa sobotna prireditev se je zavlekla do polnoči in čez.

Naslednji večer, v nedeljo so bili na vrsti »Veseli planšarji« iz Ljubljane. Tudi ti so privabili zelo veliko število ljudi, ki jih zmeraj radi poslušajo. Prav tako je bilo veliko ljudstva na trgu pred cerkvi, kjer so točili domače vino in prodajali domače šparglje.

Zaključek je bil v ponedeljek, ko je nastopilo mestno gledališče iz Nove Gorice in prikazalo na odru igro »Naši trije angeli«. Ker je pod večer nekoliko deževalo, je bila igra v župnijski dvorani. To je verjetno bilo igri sami v dobro, ker je bilo tako igralce dobro slišati, dočim bi se na prostem glas izgubil. Občinstvo je seveda tudi v ponedeljek napolnilo dvorano in z navdušenjem sledilo lahkotni komediji, ki so jo novogoriški igralci podali z dokajšnjo živestvostjo.

Mladi in plesa željni so imeli zadnja dva večera priložnost, da so se lahko zavrteli na plesišču bližnje gostilne. Človek je pa imel vtis, da je kulturni program le bolj vlekel kot pa ples.

Naj v zvezi s temi prireditvami omenimo še, da so v prostorih župnijske dvorane pripravili razstavo slovenskih starejših slikarjev v zasebnih zbirkah goriških amaterjev. Razstavo je uredil prof. Milko Renar. Pokazala je, da je v privatnih hišah goriških družin več kulturnega bogastva kot bi človek pričakoval. Podobno je, da bi se ob kakih drugi priložnosti dala pripraviti zelo lepa in bogata razstava slovenskih umetnikov samo s pomočjo slik, ki jih imajo razni zasebniki.

Poleg slik so bile razstavljene v pose-

ni dvorani še tiskovine, ki so v zadnjih sto letih izhajale v Gorici. Tako je bilo mogoče videti številne časopise, revije, knjige, ki jih človek pozna samo iz slovenske in politične zgodovine goriške dežele.

Naj zaključimo to kratko poročilo še z besedo o zborniku, ki so ga za to priložnost pripravili in tiskali. Zbornik naj bi bil trajen spomin na stoletnico, ki so jo obhajali. Verjetno bo tudi tako. Saj bo vse ostalo šlo v pozabo, zbornik pa bo ostal.

Zbornik je uredil prof. Rado Bednarik, sestavke pa so prispevali razni sodrujki. Zanimiv je uvodni članek Sto let pr svetnega dela v Štandrežu, ker nam pokaže, kako je bilo nekoč in kako je danes. Napisal ga je urednik zbornika prof. Bednarik. Sledijo razni članki, ki govorijo o sedanjih družtvih v Štandrežu ter o nekaterih pomenljivejših štandreških rojakih, laikih in duhovnikih. Brošura, ki jo krasijo številne slike, je vsekakor lep prispevek k poznavanju naše goriške preteklosti in sedanjosti.

(r+r)

Poroka

V Podgori pri Gorici sta se pretekli mesec (10. maja) poročila Hortenzija Brešan in Lucio Taverna iz Ločnika. Nevesta je bila vse od otroških let zvesta cerkvena pevka in članica dekliškega krožka. Sodelovala je tudi pri dramatskem odseku in večkrat nastopila na odru. Mladima zakoncema želimo obilo božjega blagoslova na novi življenjski poti.

Se vedno dajejo krstiti svoje otroke

Vodstvo komunistične partije v Rusiji še vedno vznemirjajo pojavi verskega življenja. Partijski list obžaluje, da mnogi člani partije dajejo svoje otroke krstiti, čeprav jih članstvo v partiji obvezuje, da se borijo proti verskim predsodkom.

Vizitacija škofa dr. Janeza Jenka na Kostonjčevici pri Gorici

V samostanu patrov frančiškanov na Kapeli so imeli pretekli teden škofovo vizitacijo. Ob tej priliki je škof dr. Jenko imel tudi sv. birno. Kar 160 otrok se je v nedeljo zjutraj zbralo v cerkvi, ki je vsa žarela v rdečih nageljnih, ki so jih birmanci sami prinesli prejšnji dan. Gospodje patri so otroke lepo in skrbno pripravili na sv. birno. Po prihodu v cerkev so pevci na koru zapeli »Pridi Sv. Duha«, čemur je sledila birna. Birmanci z botri so ostali še zunaj cerkve, kajti svetišče je bilo premajhno za vse. Po slovesni obljubi birmancev, da bodo ostali zvesti naukom sv. Cerkve, se je začela sv. maša. Daroval jo je g. nadškof ob asistenci solkanskega dekana msgr. Simčiča, šempeterskega župnika g. Bratina in domačih patrov Leopolda in Karla.

Ob evangeliju je gospod škof imel lep in pomemben govor. Najprej je pohvalil gg. patre, ki tako skrbno in zgledno vodijo vso veliko faro. Poudaril je potrebo nove cerkve v Gorici, za katero je že večkrat prosil oblasti, a vedno brez uspeha. Za ves okraj od Solkana pa do Sempasa je cerkev na Kapeli res premajhna in za mnoge preveč oddaljena. Škof je pozval vernike, naj se tudi sami zavzamejo za novo cerkev, ki bo navezadna le njim v korist. Tople besede in navodila je nato izrekel zakoncem in jih rotil, naj ne morijo še nerosjenih otrok, kajti narod, ki nima naraščaja, bo izumrl in slovenskemu narodu že grozi taka smrt. Mladino je svaril pred zablodami in nemoralnostjo. Priporočil jim je, naj ostanejo zvesti naukom Cerkve. »Mi smo za mnoge večkrat zločinci,« je zaključil, »šli smo skozi ječe in preganjanje, a še vedno neustrahovano oznanjamo Kristusov nauk.«

Škofove besede so vsem šle do srca. Birmanci in veliko vernikov je med sv. mašo pristopilo k sv. obhajilu. Med vso slovesnostjo so na koru lepo prepevali ljudske pesmi, ki jih je s pevci pela vsa cerkev.

Glasbeni festival v Stresi

Letos poleti se bo vršila osma izdaja mednarodnega glasbenega festivala »Settimane Musicali« v Stresi ob Lago Maggiore. Koncertne prireditve bodo obsegale čas od 24. avgusta do 20. septembra, skupno jih bo šestnajst po številu. Kot prva bodo na sporedu pomembna dela iz cerkvene glasbe, in sicer Mozartova »Velika maša v c-molu«, Stravinskega »Simfonija psalmov« in Brucknerjev »Te Deum« v izvedbi združenih zborov »Bach« iz Friburga, »Sv. Cecilije« iz Frankfurta in orkestra »Deutsche Solistenvereinigung«. Med simfoničnimi koncerti naj še zabeležimo nastop orkestru iz Berlina, Stuttgarta, berlinske Filharmonije in komornega orkestra iz Prage (slednji brez dirigenta). Sledila bo cela vrsta koncertov raznih znanih solistov-pianistov (Sviatoslav Richter), organistov, violinstov (med njimi Yehudi Menuhin) itd. Med znanimi dirigenti pa bodo npr. Wolfgang Sawallisch, Theodor Egel, Karl Münchinger, Yehudi Menuhin.

Za vse te manifestacije visoko umetniške ravni vlada že sedaj veliko zanimanje v glasbenem svetu v Italiji in v inozemstvu, saj spada festival v Stresi med najbolj afirmirane tovrstne prireditve v Evropi.

ZA KMETOVALCE

Če trta nenadoma usahne

Dogodi se, da bujna in obetajoča trta naenkrat začne slabeti, veneti in v kratkem času usahne. Skrben gospodar bo hotel na vsak način dognati pravi vzrok tega propadanja. Sum pade na nekaj glivičnih boleznih in živalskih škodljivcev. Zato si oglejmo rastlino po sledečem redu in ugotovimo krivca.

Najprej odgrnimo korenine. Če na njih najdemo bele in tanke pajčolanaste nitke, lub pa se zlahka lušči in diši po plesnobi, imamo pred seboj koreninsko plesen. Ta se širi v zemlji tudi na sosednje trte, ki začno druga za drugo počasi hirati. Takšne trte izkoplamo in sežgemo, odprto jamo pa razkužimo z živim apnom ali železovim sulfatom.

Korenine lahko uniči tudi trtna uš. To se zgodi kadar je bila trta posajena tako globoko, da so iz plemenke pognale korenine ali če trta ni bila cepljena. Na koreninah se najprej pojavijo oteklina, ki kmalu začno gniti. Vendar je takšen primer zelo redek, ker so trte cepljene na ameriški podlagi, ki je odporna proti uši.

Če smo našli korenine zdrave, moramo iskati krivca na nadzemnih delih. Največkrat ne bomo opazili na deblu niti na ve-

Spored od 8. do 14. junija 1969

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Oddaja za najmlajše: L. Capuana: »Scurpiddu«. Druga oddaja. Izvaja Radijski oder. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.30 Glasba po željah. 15.30 J. Cuk in J. Kavčič: »Prijatelj«. Rad. drama. 16.55 Revija orkestru. 18.30 »Jacques Offenbach«, ob 150. obletnici rojstva. 18.45 Operetne melodije. 19.15 Sedem dni v svetu. 20.30 Reharjeva: Poklici: »Mizarji«.

Ponedeljek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Car glasbenih umetnin. 17.35 Vaše čtivo. 18.30 Novi zbor »Montasio«. 21.05 Pripovedniki naše dežele: Maria Forte: »Muratova hiša«.

Torek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.00 Reharjeva: Poklici: »Mizarji«. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ploščice za vas. 19.10 Trst v delih štirih velikih predstavnikov svetovne književnosti (2) »Ivo Andrič«. 19.45 Zbor »Slovenskih madrigalistov« iz Ljubljane. 20.35 Verdi: »La traviata«, opera v 4 dej.

Sreda: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Stanko Premrl«, pripravil A. Bratuž. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst. 18.30 Iz potne torbe Milka Matičetovega. 19.10 Lupinc: »Higiiena in zdravje«. 19.15 Romantične melodije. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Razkuštrane pesmi. 17.35 Moj prosti čas. 17.55 Kako in zakaj. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 20.35 Mario Soldati: »Resnica o zadevi Motta«. Dram. A. Moriconi. Izvaja Radijski oder.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Lokar: »Blagoznanstvo za domačo rabo«. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri. 17.55 Slovenščina za Slovence. 18.30 Komorni koncert. 19.10 Radijska univerza: G. Budal: Naš Kras (2) »Površinske oblike našega Krasa nekdanj in danes«. 19.45 »Beri, beri rožmarin zeleni«. 20.50 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 Tul: »Iz starih časov«. 13.30 Glasba po željah. 16.30 Bevk: »Kresna noč«. Dramatizirana povest. Tretja oddaja. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.30 Za mlade poslušavce: Od šolskega nastopa do koncerta. 17.45 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. 18.30 Zbor »Slovenske prosvetne zvez« iz Celovca. 19.10 Družinski obzornik. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Cortese: Resničnost domišljije »D'Artagnan«. Izvaja Radijski oder. 21.30 Vabilo na ples.

Na ugodni legi, ki nudi mnogo obetov za prihodnost, je v samem mestu v smeri proti postaji na prodaj zemljišče, katero meri 1050 kv. metrov. Naslov dobite na upravi našega lista.

jah nobene poškodbe. Le tu in tam so vidne razpoke, ki so nastale zaradi zmrazali ali zaradi malomarnega obrezovanja, ko so bili puščerji predolgi štelji predvsem pri odstranjevanju vodenih pogankov na deblu. Rane lahko nastanejo tudi pri nepazljivem obdelovanju, ko s orodjem odgrnemo korenine ali deblo. Take rane so odprta vrata, skozi katere se naselijo glivice in povzročijo gnitje notranjega dela debla ali vej. Če prežagamo takšno deblo na več mestih, bomo opazili rjave in črne pege, ki se širijo ob oboda k sredini ali obratno. Ko gniloba doseže staniče pod lubjem, po katerem se živahno pretakajo sokovi od korenin do vej in obratno, je razumljivo, da dotična veja ali celo rastlina ne more več prejemati dovolj vode iz zemlje in zato začne usihati. Posebno v poletnih mesecih, ko trta rabi še več vode, je propadanje še očitnejše. Takim trtam ni pomoči. Izkoplamo jih in sežgemo, zemljo pa razkužimo. Nove trte smemo saditi na istem mestu šele po nekaj letih. Trte lahko deloma branimo pred stebelno gnilobo tako, da jih v zimskem času škropimo s posebnimi pripravki. Najbolj zanesljivo pa bomo trte branili tako, da jih pravilno gnojimo in pazljivo obrezujemo.

Ing. Janko Košir

ZVEZA SLOV. KATOL. PROSVETE
V GORICI

priredi v nedeljo, 15. junija

KONCERT

ki bo v Katoliškem domu ob 21. uri. Nastopila bosta mešani zbor »Lojze Bratuž« in moški zbor »Mirko Filej« z novim programom. Ob tem večeru bodo uradno proglašeni zmagovalci natečaja za ljudske pesmi in bodo podeljene nagrade.

OBVESTILA

Odkritje spominske plošče. V nedeljo 15. junija ob 16. uri bodo na Sentviški gori odkrili spominsko ploščo pok. skladatelju Janezu Laharnarju. Več v prihodnji številki.

Ravnateljstvo nižje srednje šole v Gorici vabi starše dijakov, ki obiskujejo II. razred te šole na sestane, ki se bo vršil v nedeljo, 18. junija ob 10.30 v šoli v ulici Randaccio 10.

Splošni regulacijski načrt dolinske občine ter zadevni sklep občinskega sveta št. 43/c z dne 23.5.1969 je na razpolago na vpogled občinstvu v tehničnem uradu te občine (pritličje - soba št. 10) nepretrgoma za dobo 30 dni do vključno 28. junija 1969 v uradnih urah. Vsakdo sme predložiti, v svrho izpopolnitve načrta, dolinskemu tehničnemu uradu v roku 60 dni do vključno 28. julija t.l. pritožbe in opombe na kolkovanem papirju 400 lir.

★

Slomškova založba je bila pred petimi leti (na obsmrtni dan sv. Cirila-Konstantina, dne 14. februarja 1964) ustanovljena z imenom Slomškovim, da bi po njegovem vzoru in z njegovim imenom slovenskemu narodu posredovala duhovno kulturo. Slomškova založba je založba za izvirno slovensko leposlovje, bogoslovno znanost in duhovno-versko (liturgično, etnografsko in asketično) slovstvo. Je vse-slovenska založba tako glede na namen (za vse Slovence doma in po svetu) kot glede na kraj izhajanja knjig. Doslej so z imenom Slomškove založbe izšle naslednje knjige:

1. »Berila in evangeliji« (1964 v Celovcu).
2. Del naklade najnovejšega slovenskega rimskega »Malega misala« (1964 v Celovcu).
3. Višarska povest »Božja planina« (1965 v Celovcu).
4. Roman »Stoji na rebri grad« (1965 v Gorici).
5. Dramski scenarij in življenjepis sv. Cirila in Metoda z naslovom »Zvezdi našega neba« (1966 v Celovcu), Nemški prevod v tisku.
6. Duhovna knjiga »Tolažba vic« (1966 v Trstu).
7. Bogoslovna (znanstvena) knjiga »Krst v prvi Cerkvi« (1967 v Ljubljani). Ta knjiga je izšla tudi v nemščini z naslovom »Tauf in der Urkirche« (1967 v Ljubljani).
8. Zgodovinska igra »Krst karantanskih knezov« (1968 v Celovcu), Nemški prevod v pripravi.
9. Bogoslovna (znanstvena) knjiga »Skristom v Kristusovo Cerkev« (v Celovcu 1969).
10. V tisku je zamejski roman »Na Višarjah zvoni«.

Razen tega je Slomškova založba (leta 1967 v Celovcu in v Gorici) izdala 4 jubilejne karte (za 1200-letnico pokristjanjenja in 1100-letnico obiska sv. bratov Cirila in Metoda pri Panonskih Slovencih) in 3 molitvene obrazce (tudi za jubilej).

Vse te izdaje se dobe v knjigarni Mohorjeve družbe v Celovcu (v kolikor nekatere že niso pošle). Kdor želi kompletno slovstveno (beletristično) zbirko Slomškove založbe (od prve knjige dalje) ali bogoslovno-znanstveno (začetno zbirko), naj si jo čimprej oskrbi, ker ni veliko izvodov na voljo.

DAROVI:

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: N. N. v spomin pok. Gilde Slavec 10.000; ofer ob sklepu šmarnic 31.555; skupna zbirka v maju 415.490 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

P. Rudež na novi župniji

Prizor iz farne cerkve v Matero, ki jo oskrbujejo slovenski jezuiti. Od leve na desno: p. Cindori SJ, ki je pred nekaj meseci prispel iz Zagreba v Lusako, glavno mesto jugovzhodne afriške države Zambija; p. Jože Kokalj SJ iz Maribora, predstojnik misijonske postaje v Matero in jezuitski bogoslovec Stanko Rozman, sedaj profesor v semenišču Mpima, severno od Lusake

Koliko je katoličanov danes v Zambiji? Po zadnjih statistikah vsak šest prebivalec od štirih milijonov ljudi. Na univerzi je že vsak tretji študent katoličan. Isto je v srednjih šolah. Od 3500 šol je 700 katoliških. V sami Lusaki je katoliških šol 12 (tri so srednje). Te šole so tudi največje. Dve sta za deklice (vsaka ima po 1300 dekleč). V Lusaki mašujejo na 20 krajih.

Kako je z menoj? Sem pravzaprav za nekako mašilo. Pošiljajo me tja, kjer nastane kakšna vrzel. Sedanja moja župnija je najmlajša in leži ob novem mednarodnem letališču. Kakor vse predmestje je nastala šele v zadnjih štirih letih. Največ ljudi je zaposlenih na letališču. Jih je okoli 20.000; živijo v gosto naseljenem področju, kjer je 40 blokov. Vsak od njih ima od 20 do 60 hiš. Vse hiše so obdane z lepimi vrtovi. Imajo elektriko in celo električno peč, lepo stranišče in kopalnico. Gosposki del »redko naseljenih hiš« ima pa večje in udobnejše vile z večjim prostorom pred hišo in za njo. So večino-

ma v zasebni lasti in jih je okoli 500. Ob hišah je tam tudi hišica za uslužbenca. Okoli župnije je še šest »divjih« naselij. Med tednom imam večerno mašo v dveh takih naseljih in obiščem večino bajt, da se spoznam z ljudmi. Imam zelo dobrega katehista, milega človeka in vestnega pri delu. Poučuje krščanski nauk v šoli in vodi tečaj za 50 katehumenov.

Ta župnija naj bi bila upravno središče poljskih patrov, a se ne morejo odločiti, koga bi poslali sem. Moral bi znati najmanj tri jezike. Tu je tudi 73 italijanskih družin, katerih očetje delajo na letališču. V mestu imajo svojo božjo službo.

Poleg te župnije imam na »grbi« še vedno pet podružnic po sto kilometrov daleč iz fare. Enkrat na mesec jih moram obiskati. Tam govorijo jezika lenje in shona. To ti je pokora!

Vse rojake, ki me osebno poznajo, in vse ljubitelje misijonskega dela, lepo pozdravljam in se vsem priporočam, naj me podpirajo z molitvijo.

P. Radko Rudež